

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli d. 26 Mars 1882, kl. 1 e. m.

*Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 1, i
anledning af väckt fråga om medgifvande för beväringssyngling
att under ett år fullgöra sin vapenöfningskyldighet.*

Uti en inom Första Kammarerna afgifven och till förberedande behandling af Utskottet öfverlemnad motion (N:o 34) har Herr *Jöns Pehrsson* föreslagit, att Riksdagen måtte i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes förklara, att beväringssyngling, som önskar fullgöra sin vapenöfningskyldighet under *ett* år i stället för nu föreskrifna *två* år, må, utan behof af särskild underdånig ansökning, vara dertill berättigad, så framt han sin önskan vid mönstringsförrättningen anmäler; och är såsom skäl för framställningen anfördt, att ehuru väl en i sådant hänseende till Kongl. Maj:t ingifven ansökning sällan blifvit afslagen, densamma likväl föranledde utgifter, som för en fattig yngling voro rätt känbara.

Vid afgifvandet af det infordrade utlåtandet torde Utskottet till en början böra erinra, att föreskrifterna derom, att beväringsmanskapet så väl af första som af andra klassen må i fredstid till vapenöfning uppbudas och att detta manskap har förpligtelse att under två särskilda år i vapenöfningarna deltaga, igenfinnas i Kongl. kungörelsen angående den allmänna beväringen den 13 November 1860, äfvensom att denna författning, enligt hvad deri uttryckligen förmäles, är af Kongl. Maj:t med

Bih. till Riksd. Prot. 1882. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 3 Häft.

Rikets Ständer beslutad. När nu, såsom genom motionen skett, fråga blifvit väckt derom, att anhållan skulle hos Kongl. Maj:t göras om utfärdande af det allmänna stadgande, att åt en hvar beväringssyngling måtte öfverlätas att efter eget godtfinnande sjelf afgöra, huruvida han skall under ett eller ock två år vapenöfningskyldigheten fullgöra, så kan Utskottet icke annat finna, än att framställningen åsyftar att få tillvägabragt en ganska väsentlig rubbning eller förändring i de för beväringens organisation af statsmakterna gemensamt lagda grunder, och, om Utskottet i denna sin uppfattning icke misstagit sig, lärer också deraf följa, att det sätt och den ordning, som blifvit valda för beredande af framgång åt förslaget, icke äro af beskaffenhet att kunna leda till det åsyftade målet. Då motionären uppgifvit, att de ansökningar, som af åtskillige beväringssynglingar blifvit till Kongl. Maj:t inlemnade om tillåtelse att under ett år få undergå vapenöfning med bägge klasserna, i allmänhet tillvunnit sig nådigt bifall, bör Utskottet väl vitsorda rigtigheten af denna uppgift, men dervid äfven fästa uppmärksamheten derpå, att dessa ynglingar till stöd för ansökningarne åberopat särskilda förhållanden, de der i ett eller annat afseende funnits beaktansvärda, äfvensom derpå att enligt för Utskottet tillgängliga upplysningar antalet af dem, hvilka af en dylik tillåtelse kommit i åtnjutande, utgjort föga mer än $\frac{1}{30}$ af hela åldersklassen. De åberopade Kongl. besluten innebära således endast bevis derpå, att Kongl. Maj:t efter pröfning af särskildt förekomna omständigheter begagnat sig af den konungamakten ostridigt tillkommande rätt att i vissa fall bevilja undantag från författningens allmänna föreskrift.

Hvad nu angår den i förenämnda Kongl. kungörelse meddelade bestämelse, att utbildningstiden för beväringssynglingar skall på särskilda år fördelas, hafva för densamma flera ur militärisk synpunkt viktiga skäl legat till grund. Att för desamma här lemna en utförligare redogörelse, torde Kamraren desto mindre fordra, som denna bestämelse är bibehållen och godkänd uti alla de härordningsförslag, som i senare tid blifvit uppgjorda, och motionären dessutom emot densammes lämplighet i allmänhet icke ens rigtat någon anmärkning. Endast det vill Utskottet nämna, att om än de af omständigheterna betingade, i begränsadt antal medgifna undantagen från den allmänna regeln icke kunnat medföra någon menlig inverkan på den militära utbildningen hos beväringssynglingar i dess helhet, förhållandet dock sannolikt blefve ett annat, derest detta manskap komme i åtnjutande af den rätt nu ifrågasatts, helst en dylik rätt antagligen icke komme att af det vida största antalet lemnas obegagnad.

Då emellertid motionären till sin framställning synes hafva varit föranledd egentligen af omtanken att för medellöse beväringssynglingar utverka befrielse från utgifter, som för dem kunde kännas tryckande, men bland dessa utgifter utlösandet af en Kongl. resolution väl kan vara den enda afsevärda, tror Utskottet sig icke böra undanhålla den upplysning, att, enligt hvad Utskottet inhemtat, nådiga beslut öfver de ansökningar som uti ifrågavarande hänseende inlemnas till Konungens Befallningshafvande, för att genom dess försorg till Kongl. Maj:t insändas, pläga genom nådiga skrivelser till samma Befallningshafvande meddelas, så att särskilda Kongl. resolutioner icke varda för sökandena utfärdade, äfvensom att kännedomen härom är så spridd och denna utväg så allmänt anlita, att t. ex. af de nästlidna år till ett antal af 1,038 af Kongl. Maj:t afgjorda ansökningar om tillåtelse att samma år undergå vapenöfning med begge beväringssklasserna, 777 varit af Konungens Befallningshafvande insända och endast 261 af sökandena direkt till vederbörligt statsdepartement inlemnats.

På grund af hvad här ofvan blifvit anfördt får Utskottet vördsam-
ligen föreslå,

att Herr Jöns Pehrssons motion icke må till någon
åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 Mars 1882.

På Utskottets vägnar:

C. J. THYSELIUS.
